

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Örigenus Tōn Eis Tas Theias Graphas Exēgētikōn Apanta Ta Ellēnisti Heuriskomena

Cui idem præfixit Origeniana, Tripartitum opus, quo Origenis narratur vita,
doctrina excutitur, scripta recensentur

Origenes

Rothomagi, 1668

V. Refelluntur Eustathij Antiocheni adversus Origenis allegorias querelae.

urn:nbn:de:hbz:466:1-25059

A Ismaele & Isaaco in Scripturis tradita ad allegoriam Paulus retulit, & quæ de primitiis offerendis fanciuntur. Subjungit denique: *Ostenimus, (ut opinor) auctoritate Scripturae divinae, ex ijs quæ in Lege scripta sunt, aliqua penitus refugienda esse, & cavenda ne secundam litteram ab Evangelij discipulis observentur; quædam vero omnimode, ut scripta sunt, obtinenda; alia autem habere quidem secundum litteram veritatem sui, recipere tamen utiliter & necessario etiam allegoricum sensum. Atque eorum discretionem sapienti Scripturarum interpreti permittit.* Constat certe plerisque locis sensum utrumque admittere Codices sacros, ut testis est ipse Paulus 1. Corinth. 10. 1. & Galat. 4. 24. constat & illud, solum in nonnullis allegoriam esse requirendam; quidquid contra obtrudant Scholastici quidam; velut ubi de spontanea sui ipsius castratione Christus loquitur: atque in

B istis verum est quod ait Hieronymus Apolog. 1. in Rufin. cap. 6. *Quando dico tropicam intelligentiam, docco verum non esse quod dicitur, sed allegoria nubilo figuratum.* Non alium autem aliis inesse sensum quam historicum censent aliqui. At Origenes etiam hunc solummodo in aliquibus requirendum esse sensum putet, ne hæc quidem tamen mysteriis vacare existimat; hujus enim illud pronuntiatum est Homil. 1. in Exod. *Ego credens verbis Domini mei Iesu Christi, in Lege & Prophetis iota quidem unum, aut unum apicem non puto esse mysterium vacuum, nec puto aliquid horum transire posse, donec omnia fiant.* Vnde libr. 4. *ἄλλοι ἀρχαί*, cap. 2. pleraque Scripturæ sacræ mysteria hominibus ignorabilia esse fatur. Per pauca quidem, sed ad purgandum Origenem satis apposita protulit Apologiae auctor è libr. 2. *ἄλλοι ἀρχαί*, cap. 2. magna ex parte petita, in quibus Veteris Testamenti historias, non ficticias, sed veras esse

C prædicat, & ab iis necessario admittendas, qui salutem adipisci cupiunt. Quid quod historicam sæpe, mysticam, & moralem in Scriptura expositionem rimatur; velut Homil. 17. in Genes. differens de benedictionibus Patriarcharum; *Ὁυτὲς res, inquit, nobis τὴν πατρίαν (ut in alijs fecimus) explanationis materiam subijcit, ita ut benedictiones historia locum seruent; prophetia vero mysticam atque dogmaticam; quorum correctio & objuratio moralem dirigat stylum: atque triplicem hæc explanationem in reliqua Homilia persequitur.* Quæ quidem in Origenis gratiam ab Interpretibus conficta & interpolata ne caussere: ecce enim tibi illum Tomo 15. in Matth. p. 382. dictum hoc Christi: *si vis perfectus esse, vade, vende quæ habes, & da pauperibus*, ad allegoriam, sprete littera converti vetantem, & ne quis id attentare audeat, historiis Ethnicorum quibusdam absterentem.

D V. His animadversis facilis est jam dijudicatio, æquane censura Origenem vexaverit Eustathius Antiochenus, qui acerrime præ reliquis ipsius allegorias insectatus est in Diagnostico De engaltrimytho. Ac primum id queritur, eum cetera allegoriis alioqui pervertere solitum, Deos illos quos de terra ascendentes videre se Saül dicebat Pythoniis 1. Reg. 28. 13, ad litteram exposuisse. Profecto de illa Samuëlis evocatione idem quod Origenes plurimi tradiderunt; ut dicemus infra. In eo autem quod Angelum simul cum illo ascendisse ratus est, multorum quoque iuvatur suffragiis, qui Angelos *ἄγγελοι* animabus adiungunt, quemadmodum superius ostendimus. Nullam ergo sui carpendi anam hic obtulit. Difficilior ejus foret defensio, si id objecisset, quod à multis obiici solet, omnia eum fere in allegoricum traxisse sensum, præterquam illud Sospitatoris, quo voluntariam sui ipsius, cœlestis regni consequendi causa, executionem commendat, & illud quo unicum servandam tunicam, abijcienda calceamenta, in crastinum neutiquam prospiciendum esse ait; quæ allegoricam tamen interpretationem maxime omnium postulabant. Attamen temerarius juvenilis ætatis calor exculationi est, quo vigente talia attentavit; sed prodeuntibus annis mutasse consilium id mihi persuadet, quod spontaneam castrationem damnaverit Tom. 15. in Matth. p. 368. ut alibi à nobis observatum est. Alterum id expostulat Eustathius, quod Paradisum terrestrem, & fructiferas Paradisi arbores allegorica expositione aboleverit. Hoc ipsum fere criminati sunt, quotquot allegoricas ipsius interpretationes damnasse notavimus. At patrocinator Philo Iudæus, è cuius libris *ἄλλοι ἀρχαί*, & Allegor. Leg. 1. suam de Paradiso sententiam mutuatus est. Futilis est

F sequens Eustathij cavillatio in vocabulo *ἄγγελοι*, quo Paradisi historiam Origenes appellavit; cum Grammatici sciant *ἄγγελοι* nomine res quoque vere gestas significari, quemadmodum Historiarum nomine fabulæ quoque nonnumquam intelliguntur. Propertius lib. 4. Eleg. 1. *Hæc nus historia*, cum Trojæ fabulas fuisse persecutus. Pergit conqueri Eustathius quod effoslos ab Abrahamo puteos in allegoriam derivaverit, qui sua tamen ætate supererant. Verum vel illud postremum iniquam eius criminationem satis refellit; nam Origeni qui tot in Iudæa transegit annos, ignoti esse non potuerunt hi putei; tamne vero projecti ipsam pudoris fuisse credemus, ut rem in propatulo positam, & omnium oculis obviam, commentitiam esse ac ficticiam affirmaverit? Isaaci præterea & Rebecca res gestas immutasse eum refert. Certe Homilia 10. in Genes. quam hic designasse videtur Eustathius, id habet Origenes: *Sæpe jam dixi quod in his non historia narratur, sed mysteria con-*

texantur: quod ita intelligo, narrari historias quidem, sed non tam id agi, quam mysteria A
 contemni: cum & Homilia 15. in Genes. Scripturam asserat, non tantum historicis servire
 narrationibus, quantum rebus & sensibus mysticis. Sin secus sensit, Eustathij querelam
 probo. Dicitum illud quoque de iis velim, quæ peccata ab eo circa Iobi historiam idem ait.
 Iniquum vero profus & ineptum est quod subjicit, perperam ab Origene Lazarum, quem
 propter virtutem Christus diligebat, in hominem peccatis laborantem anagogica inter-
 pretatione fuisse mutatum. Consulat Lector Tomum 28. in Iohann. pag. 349. Origenem
 culpa immunem comperiet: nam postquam Lazari historiam, juxta literam, fuisse explica-
 vit, hac præterea homines signari addit, qui peccatis admittis, amicitia cum Iesu prius con-
 tracta, quæ anima vita est, excidunt, & novis rursus gratiæ auxilijs excitati eandem re-
 cuperant. Aliud est autem laborare peccatis, aliud hominis peccatis laborantis imaginem B
 gerere; postremum hoc Lazaro tribuit Origenes, prius vero minime. Quid ad sequentia
 porro respondeam non habeo, in quibus insinuat Adamantius, quod contra Evangelij
 auctoritatem Iudæos negaverit lapides in Christum jaciendos sustulisse, remque ad tropo-
 logiam detorsit: nam vetustate imminutis Commentarijs in Iohannem, pars illa inter-
 cidit, in qua hæc Evangelij narratio explanatur. Quomodo ergo ab Origene accepta sit,
 incertum est. Denique agre Eustathio est, quod argumentis ex nominum interpretatione
 petitis, in allegorias Adamantius nonnumquam excurrat, cum duo sapissime homines
 moribus & ratione vitæ penitus discordes idem tamen nomen gerant. At non tam inde al-
 legorias Origenem arcescere verum est, quam aliunde petitas hoc insuper argumento, C
 quantumvis levi confirmare.

QVÆSTIO DECIMA QVARTA ET VLTIMA.

QVÆSTIONCVLAS ALIQVOT QVASI PËR SATVRAM COMPLEXA.

I. *Queritur Origenis sententia de ligandi & solvendi potestate Sacerdotibus concessa.*
 II. *Excutitur ejusdem de Eucharistia opinio.* III. *Quædam ipsius de matrimonio dogmata*
notantur. IV. *Virum magicis artibus fa-verit, exploratur:* V. *& de Engastrimybo quid*
statuerit; VI. *ecquid de mendacio;* VII. *& de iurjurando.* D

I. **P**OSTREMAM hanc quæstionem aperiet brevis de Sacerdotum potestate,
 iuxta Origenis sententiam, disputatio. Is Tomo 12. in Matth. pag. 279. scribit
 potestatem clavium habere Episcopos, & quæ ab ipsis vel ligata vel soluta sunt
 in terris, ligata esse & soluta in cælo, si modo Petri virtutes æmulentur: sibi peccatorum
 vinculis alligati teneantur, frustra eos ligare & solve-re. Quod si meritis licet ac pietate in-
 feriores Petro, nihilominus ligatum iri sperent in cælo, & solutum, quæ in terris ligave-
 rint & solverint; legitimum eos Scripturarum ignorare sensum, & superbia excecatos E
 esse. In hunc locum annotat Sixtus Senensis alludere Origenem ad errorem ab Hussitis
 postmodum propugnatum, qui Papæ & Episcoporum potestatem ex morum sanctitate
 pendere volebant, ut quotiescunque peccando fierent Petri dissimiles, una potestatem
 ipsius amitterent; damnatumque hunc esse à Tridentina Synodo Sess. 14. Can. 10. his ver-
 bis: *Si quis dixerit Sacerdotes qui in peccato mortali sunt, potestatem ligandi & solvendi non habere,*
anathema esto. Assentior Sixto, & peccare aio Origenem, atque hanc videri amplecti hære-
 sim, in qua deinde versati sunt Donatistæ, cum à Sacerdotum sanctitate Ecclesiæ potesta-
 tem suspenderunt. Attamen commodam hæc possunt interpretationem admittere. Fru-
 stra, inquit, ligandi vel solvendi potestatem sibi arrogant Episcopi, quæ Petro præcipue
 concessa est, nisi eadem qua Petrus sanctitate & æquitate floreat: hoc est, nisi eandem F
 quam Petrus æquitatem in solvendo & ligando adhibeant. Cum ergo tam sancte iure suo
 Petrus uteretur, ut eos tantum criminibus solveret, qui id poenitentia sua & pietate essent
 promeriti, solos noxios ligaret; si quis Episcopus Petro dissimilis potestate abutens sua in-
 fontes ligaverit, indignos solverit, non perinde in cælo se res habebit. Subsidio est Ori-
 geni istud Hieronymi libr. 3. in Matth. 16. 19. *Istum locum Episcopi & Presbyteri non intelli-
 gentes aliquid sibi de Pharisæorum assumunt supercilio, ut vel damnati innocentes, vel solvere se noxios ar-
 bitrentur, cum apud Deum non sententia Sacerdotum, sed reorum vita quaratur.* Noxios dicit, qui
 noxios impliciti, nulla scelerum poenitudine tanguntur: alioqui nemo solvi potest nisi
 noxius.

Asserit præterea Origenes Tomo 13. in Matth. pag. 336. ligandi & solvendi potestatem
 omnibus

Sixt. Sen.
 libr. 6.
 ann. 70.